
Lescha davart las scolas autas e la perscrutaziun (LSAP)

dals 24-10-2012 (versiun dals 01-08-2014)

Il cussegl grond dal chantun Grischun¹⁾,

sa basond sin l'art. 31 al. 1 e sin l'art. 89 al. 3 da la constituziun chantunala²⁾,
sunter avair gi invista da la missiva da la regenza dals 26 da zercladur 2012³⁾,

concluda:

1. Disposiziuns generalas

Art. 1 Object

¹ Questa lescha regla – cun resalva da disposiziuns respectivas dal dretg federal sco er da Cunvegnas interchantunalas – la promoziun da las scolas autas sco er dals instituts da perscrutaziun universitars e d'alters instituts da perscrutaziun tras il chantun.

² Ella furma la basa legala per finanziair curs preparatorics per scolaziuns dal sector terziar.

Art. 2 Intent

¹ Scolas autas ed instituts da perscrutaziun èn instituziuns da l'instrucziun, da la perscrutaziun, dal servetsch e da la furnaziun supplementara scientifica.

² Els gidan a sviluppar la societad e l'economia dal chantun e da sias regiuns.

³ Il chantun promova la domiciliaziun da scolas autas e d'instituts da perscrutaziun che servan als interess dal chantun.

Art. 3 Libertad da l'instrucziun e da la perscrutaziun

¹ L'instrucziun e la perscrutaziun scientifica èn libras.

---

¹⁾ PCG 2012/2013, 255

²⁾ DG [110.100](#)

³⁾ pagina 445

* tabellas da las modificaziuns a la fin dal relasch

² Il giudicament etic dals meds impundids e la responsabladad per in tractament persistent da l'ambient e da las resursas en parts integralas da l'activitad scientifica.

Art. 4 Cooperaziuns

¹ En lur champ d'incumbensas coopereschan las scolas autas ed ils instituts da perscrutaziun cun l'economia sco er cun organisaziuns e cun instituziuns naziunalas ed estras dal sector da la furmaziun, da la scienza e da la perscrutaziun.

Art. 5 Dretgs dals bains immaterials

¹ Cun excepziun dals dretgs d'autur tutgan a las scolas autas chantunalas tut ils dretgs vi dals bains immaterials ch'en vegnids stgaffids da persunas cun exequir lur activitad uffiziala en questas scolas autas.

Art. 6 Utilisaziun dals resultats da la perscrutaziun

¹ Las scolas autas ed ils instituts da perscrutaziun sa stentan ch'ils resultats da lur perscrutaziun vegnian duvrads.

² En il rom da lur incumbensas tenor lescha e da lur incarica da prestaziun pon ellas ed els sa participar a persunas giuridicas dal dretg public e dal dretg privat per duvrar ils dretgs dals bains immaterials.

³ Il chantun sustegna las scolas autas ed ils instituts da perscrutaziun tar fundaziuns d'interpresas tras excorporaziun che han lur domicil en il Grischun; el po pajar contribuziuns per quai.

2. Scolas autas purtadas dal chantun

Art. 7 Creaziun da novas scolas autas

¹ Il cussegl grond concluda davart la creaziun da novas scolas autas che vegnan purtadas d'instituziuns chantunalas.

² L'integrasiun en la cuntrada svizra da scolas autas, la plivalur per il chantun e per sia economia sco er la finanziabladad ston vegnir cumprovadas.

³ Scolas autas che vegnan purtadas dal chantun vegnan manadas sco instituts autonomi da dretg public.

Art. 8 Scolas autas existentas

¹ La scola auta da pedagogia dal Grischun (SAPGR) e la scola auta da tecnica ed economia Cuir (SATE) en scolas autas che vegnan purtadas dal chantun.

Art. 9 SAPGR

¹ La SAPGR procura per la scolaziun da las persunas d'instrucziun. En quest connex resguarda ella spezialmain ils basegns dal Grischun e dals chantuns vischins. Ella porscha programs da bachelor en pedagogia e po manar tras programs da master.

² Ella promova la furmaziun supplementara da persunas d'instrucziun da tut ils stgalims da la scola populara e la scolaziun da las persunas d'instrucziun da praticum, fa perscrutaziun applitgada e svilup applitgà en il sector da la scola populara e porscha servetschs a terzas persunas.

Art. 10 SATE Caira

¹ La SATE Caira porscha programs da bachelor e da master en tecnica ed en economia.

² Ella promova la furmaziun supplementara da forzas da cader da l'economia e da l'administraziun, fa perscrutaziun applitgada e svilup applitgà e porscha servetschs a terzas persunas.

Art. 11 Admissiun

¹ L'admissiun als singuls studis da las scolas autas sa drizza tenor las prescripziuns da la confederaziun e da cunvegns interchantunalas.

² Sin dumonda dal cussegl da la scola auta po la regenza relaschar restricziuns d'admissiun per singulas scolas autas u per tscherts studis.

³ En cas da restricziuns d'admissiun decida la qualificaziun da las candidatas e dals candidats da studi. La qualificaziun vegn sclerida avant che cumenzar cun il studi cun agid d'ina procedura da qualificaziun fixada dal cussegl da la scola auta e suenter il cumenzament dal studi cun agid d'examens preliminars.

Art. 12 Organs da las scolas autas ed elecziun

¹ Mintga scola auta ha ses agens organs. Quai è il cussegl da la scola auta che cumpiglia maximalmain set commembras e commembers, la direcziun da la scola auta ed il post da revisiun.

² La regenza elegia il cussegl da la scola auta e designescha ses presidi. En quest connex resguarda ella ils interess da l'economia e da las instituziuns da scolaziun.

³ La regenza elegia il post da revisiun.

Art. 13 Cussegl da la scola auta

¹ Il cussegl da la scola auta sco organ strategic intern è spezialmain cumpetent per:

- a) planisar e survegliar che las finamiras fixadas en connex cun l'incarica da prestaziun da la regenza vegnian cuntanschidas;
- b) deliberar il preventiv per mauns da la regenza e survegliar las finanzas;
- c) fixar l'organisaziun directiva sco er las directivas per il reporting e per il manaschament da qualitat en furma d'in reglament;

- d) eleger e destituir la rectura u il rector, las commembras ed ils commembers da la direcziun da la scola auta sco er las docentas ed ils docents en uffizi principal;
- e) surdar e retrair il titel da professuressa u da professor;
- f) reglar andaments da procedura dal manaschi da scola auta e fixar las taxas da studi en il rom da la media svizra;
- g) decider davart fundaziuns d'interpresas tras excorporaziun.

² Il cussegl da la scola auta po nominar cumissiuns u consultar spezialistas e spezialists per incumbensas spezialas.

Art. 14 Direcziun da la scola auta

¹ Da la direcziun da la scola auta fan part – ultra da la rectura u dal rector – almain las personas ch'èn responsablas per l'instrucziun e per la perscrutaziun.

² Operativamain vegnan las scolas autas manadas da la rectura u dal rector. Ella u el presidescha la direcziun da la scola auta, ha il dretg da dar directivas a las commembras ed als commembers da la direcziun da la scola auta e represchenta la scola auta vers anora.

Art. 15 Appartegentas ed appartegnents da la scola auta

¹ Las appartegentas ed ils appartegnents da la scola auta èn:

- a) la direcziun da la scola auta;
- b) las docentas ed ils docents;
- c) las assistentas ed ils assistents, las collavuraturas ed ils collavuratur scientifics sco er las doctorandas ed ils doctorands;
- d) las studentas ed ils students sco er las audituras ed ils auditurs;
- e) las collavuraturas ed ils collavuratur administrativs e technics.

Art. 16 Engaschament da las appartegentas e dals appartegnents da las scolas autas

¹ Las relaziuns d'engaschament sa drizzan tenor la lescha davart la relaziun da lavur da las collavuraturas e dals collavuratur dal chantun Grischun.

3. Scolas autas betg purtadas dal chantun

Art. 17 Permissiun da manaschi

¹ Per installar e per manar instituziuns dal sector da las scolas autas che na vegnan betg purtadas dal chantun basegni ina permissiun da manaschi da la regenza, sch'i vegnan concedids grads academics.

² La permissiun da manaschi po vegnir concedida, sche l'instituziun cumprova sin agens custs che:

- a) la garanzia per ademplir l'incumbensa per pli ditg è dada;

- b) il basegn per manar ina tala instituziun sin il stgalim d'ina scola auta è avant maun;
- c) la scolaziun intermediada corresponda a las pretensiuns legalas che vegnan fatgas ad ina scolaziun svizra da scola auta.

4. Instituts da perscrutaziun universitars ed auters instituts da perscrutaziun

Art. 18 Concessiun da l'incarica da prestaziun

¹ Per instituts da perscrutaziun universitars e per auters instituts da perscrutaziun po la regenza conceder ina incarica da prestaziun cun contribuziun globala, sche las suandantas premissas èn ademplidas cumulativamain:

- a) igl exista in interess chantunal suffizient;
- b) la qualitad scientifica è cumprovada;
- c) l'instituziun purtadra cumprova ina finanziaziun stabila.

5. Organisaziun

Art. 19 Incarica da prestaziun 1. princip

¹ Las incaricas da prestaziun che duran per regla 4 onns determineschan – en enclegientscha cun ils organs strategics cumpetents – las cundiziuns, tenor las qualas i vegnan concedidas las contribuziuns globalas.

² Las contribuziuns globalas fixadas en las incaricas da prestaziun vegnan pajadas da la regenza, cun la resalva ch'il cussegl grond approveschia mintga onn il preventiv.

³ Il champ d'applicaziun da la legislaziun davart las finanzas dal chantun Grischun sa restrenscha als principis da la legalitad, da la spargnusadad, da la rentabilitad e da l'effizienz sco er dal rendaquint ordinari.

Art. 20 2. concessiun

¹ La regenza conceda a las scolas autas che vegnan purtadas dal chantun ina incarica da prestaziun cun contribuziun globala.

² Sch'ina instituziun dal sector da las scolas autas che na vegn betg purtada dal chantun ha ina permissiun da manaschi e sch'igl è avant maun in interess chantunal suffizient, po la regenza conceder ina incarica da prestaziun cun contribuziun globala.

Art. 21 Cumpetenzza da la regenza

¹ La regenza è cumpetenta per:

- a) fixar la strategia chantunala da scola auta e da perscrutaziun;

- b) approvar las incaricas da prestaziun;
- c) deliberar las contribuziuns globalas annualas sin basa dal credit tenor il preventiv ch'è vegnì approvà dal cussegl grond;
- d) fixar ils criteris per controllar che las finamiras da las incaricas da prestaziun sco er da las prescripziuns per la budgetaziun e per il rendaint sajan ademplidas;
- e) relaschar disposiziuns per scolas autas purtadas dal chantun che reglan la cooperaziun, las finanzas e la contabilitad, il manaschament d'immobiglias sco er la segiraziun da la proprietad immobigliara.

Art. 22 Rapportaziun al cussegl grond

¹ Il rapport annual ed il quint annual da las scolas autas chantunales ston vegnir suttamess al cussegl grond per laschar prender enconuschientscha.

6. Finanziaziun

Art. 23 Pajaments da las contribuziuns

¹ Las contribuziuns globalas che vegnan pajadas sin basa da las incaricas da prestaziun vegnan fixadas en il rom dal preventiv.

² A la finanziaziun da basa d'instituts da perscrutaziun d'impurtanza naziunala tenor la legislaziun federala paja il chantun ina contribuziun che importa maximalmain 80 pertschient da la contribuziun da la confederaziun.

³ Ad ulteriurs instituts da perscrutaziun po il chantun pagar contribuziuns da maximalmain 50 pertschient dals custs imputabels. La regenza determinescha ils custs imputabels applitgond las disposiziuns correspundentas dal dretg federal.

Art. 24 Contribuziuns d'investiziun

¹ En il rom da las cumpetenzas finanziaias tenor la constituziun chantunala po la regenza conceder contribuziuns als custs imputabels per novs edificizis, per engrondiments, per midadas, per sanaziuns sco er per ils indrizs e per las infrastructuras da perscrutaziun ch'èn colliads cun quai.

² La regenza fixescha ils custs imputabels.

³ En il rom da lur pussaivladads sa participeschan las scolas autas ed ils instituts da perscrutaziun adequatamain a las investiziuns.

⁴ Contribuziuns da construcziun u contribuziuns a la cumpra d'immobiglias pon er vegnir pajadas sco pauschala.

Art. 25 Distincziuns e contribuziuns da promoziun

¹ La regenza po distinguer prestaziuns scientificas spezialas e pajar contribuziuns da promoziun a scienziadas ed a scenziads sco er a doctorandas ed a doctorands grischuns extraordinaris. En quest connex resguarda ella er interess linguistics e culturals.

Art. 26 Contribuziuns per la collavuraziun

¹ Il departament po sustegnair mesiras che promovon la collavuraziun e la coordinaziun da las singulas scolas autas e dals singuls instituts da perscrutaziun cun la furmaziun professiunala superiura e cun il stgalim secundar II.

Art. 27 Contribuziuns a curs preparatorics

¹ Il chantun po pajar contribuziuns a curs preparatorics per scolaziuns dal sectur terziar. La regenza fixescha las contribuziuns en il rom d'incarcas da prestaziun.

² Il chantun surpiglia quels custs che resultan da cuvegns dal dretg administrativ suenter avair deduci eventualas contribuziuns da las vischnancas.

Art. 28 Funtaunas d'entradas

¹ Las scolas autas ed ils instituts da perscrutaziun che han ina incarica da prestaziun han en spezial las suandantas funtaunas d'entradas:

- a) taxas da studi e da curs;
- b) contribuziun dal chantun;
- c) contribuziuns d'autras instituziuns dal maun public e da la confederaziun;
- d) contribuziuns e donaziuns da terzas persunas;
- e) retgavs da purschidas da servetsch e da furmaziun supplementara.

Art. 29 Budgetaziun

¹ Mintga scola auta chantunala e mintga institut da perscrutaziun che ha ina incarica da prestaziun fa mintga onn in preventiv che cuntegna la contribuziun globala dal chantun e che mussa il connex cun l'incarica da prestaziun.

Art. 30 Reducziun da la contribuziun globala

¹ Sche las finamiras da l'incarica da prestaziun na vegnan betg cuntanschidas u na vegnan betg cuntanschidas cumplainamain, po la regenza retegna u pretender enavos tut la contribuziun globala ubain ina part da quella.

7. Giurisdicziun

Art. 31 Via giudiziala

¹ Suenter che la procedura da meds legals entaifer la scola è exaurida, poi vegnir fatg recurs cunter las suandantas decisziuns da las scolas autas che vegnan purtadas dal chantun entaifer 10 dis tar la dretgira administrativa:

- a) decisziuns concernent l'inadmissiun al studi;
- b) decisziuns concernent l'extrada durant il studi;
- c) decisziuns concernent la nunreussida dal studi.

8. Disposiziuns finalas

Art. 32 Aboliziun dal dretg vertent

¹ Cun l'entrada en vigur da questa lescha vegnan abolids ils suandants relaschs:

- a) lescha davart la scola auta da pedagogia dals 8 da december 2004 (DG 427.200);
- b) lescha davart la scola auta da tecnica ed economia dals 8 da december 2004 (DG 427.500).

² Sche relaschs vertents renvieschan a disposiziuns che vegnan abolidas tras questa lescha, vegnan applitgadas las disposiziuns correspondentas da questa lescha.

Art. 33 Midada dal dretg vertent⁴⁾

Art. 34 Dretg transitoric

¹ Proceduras ch'èn pendentas il mument che questa lescha entra en vigur vegnan manadas a fin tenor il dretg vegl.

Art. 35 Referendum ed entrada en vigur

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ⁵⁾.

² La regenza fixescha il termin da l'entrada en vigur da questa lescha⁶⁾.

---

⁴⁾ Las midadas dal dretg vertent na vegnan betg inditgadas.

⁵⁾ Il termin da referendum è scadi ils 30 da schaner 2013, senza ch'i saja vegni fatg in referendum.

⁶⁾ mess en vigur cun CR dals 8 da fanadur 2014 per il 1. d'avust 2014

Tabella da las modificaziuns - tenor conclus

Conclus	Entrada en vigur	Element	Modificaziun	Publicaziun en la CUL
24-10-2012	01-08-2014	relasch	emprima versiun	-

Tabella da las modificaziuns - tenor element

Element	Conclus	Entrada en vigor	Modificaziun	Publicaziun en la CUL
relasch	24-10-2012	01-08-2014	emprima versiun	-